

Körsbärsgården

Erbjudande om gåva

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2025-09-30

Ärendenr RS 2025/1214



Bildtext: Körsbärsgårdens konsthall (överst vänster), skulpturer av SIMKA (överst höger), trädgården (mitten vänster), interiör konsthallens butik (mitten höger) och caféet (längst ned). Fotograf: Karin Leoson.

Körsbärsgården

Innehåll

| | |
|--|-----------|
| 1. Inledning | 4 |
| 1.1 Skrivelse | 4 |
| 1.2 Utredning | 4 |
| 1.3 Organisation Körsbärsgården | 5 |
| 1.3.1 Stiftelse och vänförening | 5 |
| 1.4 Nuvarande verksamhet | 5 |
| 1.4.1 En konsthall med barnverksamhet och café | 5 |
| 1.4.2 Besökare/deltagare och säsong | 6 |
| 1.5 Ekonomi | 6 |
| 1.5.1 Ekonomisk redovisning | 6 |
| 1.5.2 Offentliga medel | 7 |
| 2. Juridiska aspekter | 7 |
| 2.1 Donationsförordningen | 8 |
| 2.2 Påverkan på ärendet | 8 |
| 3. Fastighet | 9 |
| 3.1 Information om byggnad och byggnadsdelar | 9 |
| 3.1.1 Byggnader | 9 |
| 3.1.2 Vatten och avlopp | 10 |
| 3.1.3 Ventilation | 10 |
| 3.1.4 El & Larm | 10 |
| 3.1.5 Utemiljö | 10 |
| 3.1.6 Övrigt | 10 |
| 3.2 Hållbarhetsperspektiv | 10 |
| 3.3 Beräknade uppstartskostnader fastighet | 11 |
| 3.3.1 Beskrivning av behov uppstart | 11 |
| 3.3.2 Sammanfattning engångskostnader | 11 |
| 3.4 Beräknade kostnader för årlig drift | 11 |
| 3.4.1 Beskrivning av behov drift | 12 |
| 4. Verk | 13 |
| 4.1 Verk som kan följa med fastigheten | 13 |
| 4.1.1 Verk som kan följa med | 13 |
| 4.1.2 Stiftelsens och vänföreningens verk | 14 |
| 4.1.3 Verk möjliga att köpa | 15 |
| 4.2 Förvaltning av konst | 15 |
| 5. Verksamhet | 16 |
| 5.1 Inriktning | 16 |
| 5.2 Ekonomiska behov verksamhet | 16 |
| 5.3 Organisatorisk tillhörighet | 17 |
| 6 Ekonomi | 19 |
| 6.1 Ekonomiska behov 2026 | 19 |
| 6.2 Ekonomiska behov 2027 och 2028 | 19 |
| 6.3 Ekonomiska behov från 2029 | 20 |

| | |
|--|-----------|
| 6.4 Ekonomisk bedömningsgrund | 20 |
| 6.4.1 Nuläge..... | 20 |
| 6.4.2 Prognos 2026-2028 | 20 |
| 6.4.3 Ekonomiska styrdokument | 20 |
| 6.4.3.1 God ekonomisk hushållning för Region Gotland | 21 |
| 6.4.3.2 Finansiella mål | 21 |
| 6.5 Bild- och formområdet, offentlig finansiering..... | 22 |
| 6.5.1 Kultursamverkansmodellen | 22 |
| 6.5.1.1 Utveckling med Körsbärsgården | 23 |
| 7. Övriga bedömningsgrunder | 24 |
| 7.1 Andra lösningar | 24 |
| 7.2 Målkoppling | 24 |
| 7.2.1 Vårt Gotland 2040 | 24 |
| 7.2.2 Kulturplan 2025-2028 | 24 |
| 7.2.3 Besöksnäingsstrategi | 25 |
| 8. Bilagor..... | 25 |

1. Inledning

Under våren tog Körsbärsgårdens ägare kontakt med Region Gotland med förfrågan om regionen är intresserad av att ta emot Körsbärsgården som gåva. Tankarna formulerades i en skrivelse, varpå ärendet RS 2025/1214 registrerades. Under sommaren har en utredning kring förutsättningarna att ta emot gåvan pågått.

Frågan om Körsbärsgården behöver ställas i relation till ärende RS 2025/1629, Översyn av konstuppdraget. I det ärendet redovisas en samlad bild av nuläge, finansiering och utvecklingsbehov inom bild- och formområdet relaterat till övriga utvecklingsfrågor inom kulturområdet som helhet.

1.1 Skrivelse

Den 5 maj 2025 inkom en skrivelse angående Körsbärsgården i Sundre. Körsbärsgårdens ägare sedan år 2000 erbjuder sig att donera fastigheten till Region Gotland för fortsatt drift av verksamheten i Region Gotlands regi.

Fastigheten är avstyckad och omfattar ett antal byggnader, till exempel konsthallar, skulpturgalleri, paviljonger, café/restaurang, trädgård och skulpturpark.

Körsbärsgården äger idag en stor konstsamling om cirka 1000 nationella och internationella verk. Vissa verk kan ingå i en gåva, andra kan förvärfvas av Region Gotland eller säljas till annan part.

Ägarna tänker sig att Region Gotland som motprestation ansvarar för att det finns minst 2,5 heltidstjänst i verksamheten i Konsthall/skulpturgalleri i Sundre (VD, pedagog/curator och vaktmästare) under en tidsperiod på minst 10 år. De beskriver också att vissa delar kan samordnas med Läns museet och dess konstmuseum (viss administration, ekonomi, marknadsföring) och att verksamheten i Regionens regi ska starta 2026. I gengäld erhåller Region Gotland den avstyckade fastigheten (se bilaga) på ovan nämnda villkor.

Viktigast för ägarna är att verksamheten på Körsbärsgården lever vidare i den form som den drivits genom åren. Om Region Gotland inte skulle ta emot gåvan, har ägarna för avsikt att lägga ut fastigheten och verksamheten till försäljning. Ägarna önskar ett svar snarast möjligt.

1.2 Utredning

För att kunna göra en bedömning av erbjudandets förutsättningar och konsekvenser har en utredning gjorts av regionstyrelseförvaltningen och teknikförvaltningen.

Den 5 juni (2025) besökte Region Gotland Körsbärsgården för att undersöka fastighetens ytskikt med mera så som tak, fasad och fönster, ventilation, VVS, el, tillgänglighet, brand, larm samt drift och skötsel på fastighet och trädgård. Samtidigt visade ägarna runt på fastigheten och beskrev vilka verk som kan komma att följa med i gåvan.

Utöver detta har ägarna bistått med uppgifter via e-post och samtal, vilka utgör underlag för denna rapport. Dialog har förts med ägarna inför upprättande av rapporten.

I rapporten beskrivs nuvarande och framtida behov för fastigheten utifrån de krav som ställs på en regionalt ägd fastighet. En estimering av driftkostnader bifogas också. Beräkningar för övriga verksamhetskostnader har utgått ifrån ägarnas önskemål i skrivelsen.

1.3 Organisation Körsbärgården

Den avstyckade fastigheten ägs idag privat. Ägarna har med egna resurser och mycket ideellt arbete drivit verksamheten Körsbärgården. Även många av verken ägs av fastighetsägarna. Det är den privat ägda delen som föreslås som gåva till Region Gotland, det vill säga fastigheten inklusive vissa verk.

1.3.1 Stiftelse och vänförening

2019 bildades en **stiftelse** i samråd med Region Gotland för en mera långsiktig garanti för verksamhetens fortlevnad. Några av verken, bland annat den stora skulpturen vid Körsbärgårdens entré donerades av ägarna till stiftelsen till ett värde av 2,6 miljoner. Stiftelsen har drivit verksamheten, men pausade 2025 på grund av medelsbrist.

Stiftelsen är tänkt att finnas kvar och om Region Gotland önskar, erbjuds regionen besätta de tre platser i styrelsen som idag är eller kommer att bli vakanta. Förslaget från ägarna är att minst en av dessa platser i så fall tillsätts politiskt. I kontakt med stiftelsens ordförande framgår att styrelsen ställer sig positiv till att Region Gotland tar över driften av Körsbärgården och även till politisk tillsättning av platser i stiftelsens styrelse. Det behöver dock tydliggöras vad stiftelsen i så fall skulle få för roll då driften övergår i regional regi.

Det finns också en **vänförening**, Körsbärgårdens vänner, som arbetar ideellt för att stötta Körsbärgården. Vänföreningen äger några av verken, exempelvis Karin Linds skulptur Signe. Föreningen vill fortsatt stötta verksamheten även vid ägarbyte.

1.4 Nuvarande verksamhet

Körsbärgården beskriver sin verksamhet som *"en mötesplats för samtida konst, arkitektur och litteratur, tillgänglig för alla"*.

1.4.1 En konsthall med barnverksamhet och café

Verksamheten har bedrivits med fyra huvudsakliga inriktningar. Stor del av verksamheten har drivits av ägarna själva samt med finansiering av projektmedel.

Utställningsverksamhet: Körsbärgårdens konsthallsverksamhet har genom åren ställt ut internationella, nationella och lokala konstnärer. Vissa utställningar har skett i samband med konstnärsresidens. Studenter från konstnärliga högskolor har ställt ut årligen. En lista över samtliga konstnärer kan ses via Körsbärgårdens webbsida: [Tidigare - Körsbärgården](#). I år ges två utställningar, Mitt liv i konsten – Björn Erling Evensen och Den unga samtidskonsten – verk från tidigare års avgångsstudenter från konstnärliga högskolor och Unga Körsbärgården (ungdomar 15-25 år). Föreläsningar, teater, debatter, konstnärssamtal och musikarrangemang har också arrangerats kopplat till utställningsverksamheten.

Barnverksamhet: Körsbärgården har genom åren byggt upp en stor pedagogisk verksamhet med ett tiotal kurser i Barnens Konstverkstad (Arvsfondsprojekt) och även

konstverksamhet i Gotlands skolor. År 2025 har ett ungdomsråd bildats med stöd från Mucf till vänföreningen. Ungdomsrådet organiserar med hjälp av Unga stödföreningen en fixardag i juni samt en utställning med evenemang såsom konsert, teater, debatter och konstnärssamtal i juli. Dessa projektmedel har också möjliggjort öppethållande 2025.

Café: Café-/restaurangverksamheten har under senare år varit utarrenderad och har alltid haft god ekonomi. Sommaren 2025 var caféverksamheten stängd.

Arkitektur/natur: Körsbärgården är också en plats för arkitektur, ett utvecklingscentrum i samklang med naturen och med hållbarhet som grundidé. Byggnader, trädgård och naturstigar är utformade utifrån miljömässigt hållbara och cirkulära perspektiv. Byggnaderna har erhållit Region Gotlands Arkitekturpris och flera miljöpriser.

1.4.2 Besökare/deltagare och säsong

Körsbärgårdens verksamhet har bedrivits under säsongen påsk-oktober. Ägarna uppger att Körsbärgården årligen har ungefär 20 000 besökare.

Caféet har under åren setts som ett besöksmål i sig. Efter att byggnaden slutat användas som bussgarage och övernattning för den södergående bussen öppnade ett kafé redan år 1947. Körsbärgården Kafé listades 2019 på White Guide Café och är känt för att servera hembakade tårter, kakor och luncher samt för att använda egna råvaror eller gotländska leverantörer av råvaror, grönsaker, frukt och bär.

En stor del av Körsbärgårdens besökare bedöms vara deltidsboende och turister, vilket gör verksamheten till ett viktigt besöksmål längst ut på Gotlands sydspets. Verksamheten ses därför ha betydelse för Gotland som destination och för platsutveckling i Sundre och på Sudret som helhet.

1.5 Ekonomi

Verksamheten har haft svårt att bära sina kostnader. Region Gotland har fört ett löpande samtal om verksamhetsutveckling med Körsbärgården och beviljat extra stöd i förhoppning om fortsatt verksamhet.

1.5.1 Ekonomisk redovisning

Eftersom det är tre aktörer inblandade i verksamhetens drift – Stiftelsen, Vänföreningen och ett Enkelt bolag som drivs av ägarna – är ekonomiflödena i verksamheten bitvis svåra att följa.

År 2024 redovisar Stiftelsen intäkter om 1,33 mnkr och kostnader om 1,31 mnkr. Föreningens intäkter var samma år 106 tkr med kostnader på 44 tkr.

År 2023 hade Stiftelsen intäkter om 613 tkr och kostnader om 1,53 mnkr. Föreningen redovisade intäkter om 72 tkr och kostnader på 83 tkr.

Det är alltså stora variationer år från år, vilket gör en bedömning av framtida drift svårare. De ökade intäkterna 2024 består huvudsakligen av ökade stöd från Region Gotland. Utöver stöd finns verksamhetsintäkter från entréavgifter och försäljning, vilket gav intäkter om 510 tkr 2024 och 348 tkr 2023.

Caféverksamheten har enligt uppgift varit lukrativ. Den har arrenderats ut och drivits av extern part. År 2025 pausades caféet då Konsthallens verksamhet var osäker.

1.5.2 Offentliga medel

Region Gotland har sedan 2015 fördelat arrangemangs- och verksamhetsstöd till Körsbärgården. Sedan 2021 har Körsbärgården fått årligt verksamhetsstöd från Region Gotland samt omkring 1 mnkr årligen från Kulturrådet 2021 och 2022.

Under pandemin fördelades även Särskilt uppdrag och medel för verksamhetsutveckling. Ett antal konstinköp har också gjorts från verksamheten.

Tabell över erhållna stöd och konstinköp från Region Gotland.

| År | Summa | Belopp | Till | För |
|-------|----------------|---------|------------------------------|--|
| 2015 | 8 000 | 8 000 | Marita Jonsson | Performanceprojektet Rigor Mortis |
| 2018 | 30 000 | 30 000 | Körsbärgårdens Kh och Sp | Konstverkstad för barn och unga |
| 2019 | <i>Ej sökt</i> | - | | |
| 2020 | 30 000 | 30 000 | Marita Jonsson | Särskilt uppdrag, samtal på Sudret |
| | 25 000 | 25 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Arrangemangsstöd |
| 2021 | 455 000 | 150 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Verksamhetsstöd |
| | | 40 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Pandemistöd öppethållande sommar. |
| | | 150 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Tillfälligt pandemistöd |
| | | 115 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Konstinköp till RG:s konstsamling |
| 2022 | 420 660 | 150 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Verksamhetsstöd |
| | | 20 000 | Körsbärgården | Konstinköp till RG:s konstsamling |
| | | 250 000 | Körsbärgården | Pandemistöd för verksamhetsutveckling* |
| 2023 | 153 000 | 153 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Verksamhetsstöd |
| 2024 | 495 000 | 495 000 | Stiftelsen Körsbärgården | Verksamhetsstöd |
| 2025 | 25 000 | 25 000 | Stödföreningen Körsbärgården | Arrangemangsstöd |
| | <i>Ej sökt</i> | | | <i>Verksamhetsstöd</i> |
| SUMMA | 1 691 000 | | | |

* Stöd för att med hjälp av extern konsult utveckla drift med långsiktig hållbarhet.

Körsbärgården har under åren även erhållit stöd från Kulturrådet enligt lista nedan.

Kulturrådet:

| | |
|----------------|--------------|
| December 2020: | 300 000 kr |
| Maj 2021: | 654 300 kr |
| November 2021: | 490 000 kr |
| April 2022: | 329 500 kr |
| Juni 2022: | 799 000 kr |
| TOTALT | 2 572 800 kr |

Utöver detta har Körsbärgården också i sex år beviljats medel för barnverksamheten från Arvsfonden, donationer och bidragsgivare.

2. Juridiska aspekter

Det finns inget hinder för en kommun eller region att ta emot en gåva från privatperson. Region Gotland har ingen särskild policy för hur gåvor ska hanteras. I avsnitt 5.10.5

regionstyrelsens delegationsordning hänvisas till donationsförordningen. Delegation gäller villkorsfri donation till ett värde av högst 100 000 kr och över det krävs beslut i styrelse/nämnd och möjligen även regionfullmäktige, beroende på gåvans omfattning och konsekvenser.

2.1 Donationsförordningen

Den statliga Donationsförordningen är inte styrande för en region eller kommun, men kan ses som vägledande.

2§ Med en donation avses i denna förordning varje slag av överlåtelse av egendom till en myndighet genom gåva eller testamentariskt förordnande som sker utan krav på motprestation eller särskild förmånsställning och där egendomen inte bildar en stiftelse.

Allmänna råd:

I de fall då donatorn föreskrivit att kapitalet inte ska förbrukas utan endast avkastningen, blir i normalfallet donationen att betrakta som en stiftelse, eftersom det så kallade varaktighetskriteriet i stiftelselagen (1994:1220) då är uppfyllt.

4 § En myndighet får ta emot en donation, om ändamålet med donationen har ett nära samband med myndighetens verksamhet eller om en närmare bestämning av ändamålet saknas.

Allmänna råd:

Den bestämning av myndighetens verksamhet och uppgifter som framgår av instruktion, regleringsbrev eller annat regeringsbeslut är avgörande vid en bedömning av om en donation ska accepteras eller inte.

5 § En donation får inte tas emot om den skulle medföra ett ökat behov för myndigheten av medel från statsbudgeten eller om donationen är förenad med villkor som strider mot någon bestämmelse i denna förordning.

Allmänna råd:

Genomförandet av verksamhet som bara delvis finansieras med en eller flera donationer får inte medföra att befintliga resurser såsom anslag, lån, krediter eller bidrag från andra myndigheter, blir otillräckliga för att genomföra ordinarie verksamhet med den volym och kvalitet som avsetts.

2.2 Påverkan på ärendet

En gåva bör inte vara förknippad med krav på motprestation. För ägarna är det dock av yttersta vikt att verksamheten ges möjlighet att leva vidare med en liknande omfattning och innehåll som tidigare. I dialog med ägarna framgår att hanteringen av ärendet därför ska utgå från skrivelsens formuleringar, det vill säga att krav finns på anställningar, resurssättning under 10 år och start i regional regi 2026.

Donationsförordningen är vägledande men inte styrande för hur en gåvosituation ska bedömas. Den är dock baserad på statens erfarenheter och ett slags bästa praxis. Finns det krav gällande mottagandet behöver de värderas både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Eftersom erbjudandet består i en fastighet förknippad med vissa villkor, är det inte säkert att erbjudandet kan ses som en gåva. Det beror bland annat på värdet av det givna mot de kostnader som är förknippade med erbjudandet. Kan Region Gotland inte riktigt värdera vad kraven innebär nu och på sikt, utgör det en osäkerhet eller risk. Risken är att erbjudandet kan ses som ett köp, byte, en upphandling eller ett olagligt stöd. Det innebär att beslutet kan överklagas enligt Kommunallagen eller lagen om offentlig upphandling, vilket kan få konsekvensen att beslutet upphävs i efterhand.

3. Fastighet

I skrivelsen beskriver ägarna att byggnaderna är uppförda under åren 2010-2017, ombyggda (café/restaurang 2016) och i gott skick. Anläggningen är byggd utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Byggnaderna är uppförda i material som är anpassade för konsten och är energisnåla. Den solcellsanläggning som försörjer fastigheterna med el finns på den privata tomten medan omkopplaren ligger vid Konsthallen. I skrivelsen föreslås att elen kan fördelas så att hälften kan användas för Konsthall/kafé och hälften privat. Det är dock inte möjligt, då Region Gotland har ramavtal med annan leverantör. Ägarna beskriver också att gemensamt avlopp (anpassat för bostad och verksamheterna) finns, men att en ny borrard brunn på den nya fastigheten krävs.

Fastigheten är att betrakta som planerad utifrån ett hållbarhetsperspektiv och mycket väl omhändertagen. Vid en eventuell övergång till regional regi uppstår dock nya behov kopplade till myndighetskrav på offentliga byggnader kring tillgänglighet, avfallshantering, upphandlingsregler samt arbetsmiljö och arbetsbelastning. Det innebär initiala investeringar vid ett övertagande och därefter en årlig driftskostnad. Till denna rapport bifogas som bilaga ägarnas inspel gällande fastighetens hållbarhetsperspektiv: Körsbärsgården – klimatsmart anläggning.

3.1 Information om byggnad och byggnadsdelar

Följande beskrivning av fastighetens behov har gjorts av teknikförvaltningen utifrån det besök som genomfördes i juni.

3.1.1 Byggnader

Den avstyckade fastigheten Körsbärsgården består av 6 250 kvm mark och 10 byggnader med en bruttoarea på 880 kvm.

De olika byggnaderna består av café, konsthallar, förråd & toalett. De flesta av konsthallarna är enkelt byggda utan värme och ventilation eftersom byggnaderna i huvudsak har haft öppet från påsk till oktober med undantag för enstaka evenemang under vintern. Temperaturen i konsthall och flygel har enkla solceller på taken från 2010 respektive 2013 som håller byggnadernas temperatur över ca 12 grader vintertid. Alla konstbyggnader är uppförda i Porotherm tegelblock vilket absorberar och avger fukt långsamt och håller en relativt jämn temperatur. En mindre del av konsthallsbyggnaden utgörs av förråd för konst med mera som kräver jämn temperatur över året. Den regleras med luftvärmepump.

Byggnaderna är i allmänt gott skick och inga större akuta åtgärder anses behövas i närtid. En underhållsplan för de närmaste 10 åren har budgeterats.

3.1.2 Vatten och avlopp

Den befintliga vattenbrunnen kommer inte tillhöra fastigheten efter avstyckning vilket innebär att en ny borrhälsbrunn behöver anläggas. Avloppssystem saknas till toaletter. I dagsläget används mulltoaletter, något som Teknikförvaltningen anser behöver åtgärdas för att säkerställa en regional drift av anläggningen.

3.1.3 Ventilation

Det finns ventilation i café/restaurangköket, men saknas mekanisk ventilation i övriga delar av café-/restaurangbyggnaden. Gästerna sitter mestadels utomhus sommartid och i Orangeriet under vår och höst. I konsthallen och flygeln bedöms ventilation behöva installeras. Det saknas också godkänd OVK (obligatorisk ventilationskontroll).

3.1.4 El & Larm

En befintlig solcellsanläggning finns på den privata fastighetens mark. Ägarnas tanke är att hälften av den el som produceras där tillfaller gåvan/fastigheten. Region Gotland har dock ramavtal med annan leverantör, varför solcellslösningen inte är möjlig.

Elinstallationerna bedöms vara i gott skick. Belysningen är huvudsakligen utbytt till LED. Då det inte längre är tillåtet att sälja den gamla sortens belysning behöver även resterande belysning bytas ut.

Byggnaderna är envåninga, nödutgångar och brandsläckare finns. Det saknas dock idag brandlarm i lokalerna vilket behöver installeras. Det finns också behov av passersystem och inbrottslarm, både av praktiska orsaker och säkerhetsmässigt.

3.1.5 Utemiljö

Fastigheten har stora utemiljöer med mycket växter och träd som behöver skötas. Initialt finns ett behov av en genomgång för att lägga grunden för fortsatt drift.

3.1.6 Övrigt

Parkering för omkring 140 fordon finns i dagsläget på den privata delen av fastigheten. Det krävs därför att det upprättas ett separat avtal med ägarna angående nyttjande av denna. Ägarnas tanke är att det kan ske kostnadsfritt. På parkeringen finns även två laddare för elbilar, som för närvarande kan nyttjas gratis av besökare under öppettiderna.

3.2 Hållbarhetsperspektiv

En viktig aspekt av ett regionalt övertagande, är att en central del i Körsbärsgårdens profil är att fastigheten och dess byggnader är planerade och drivna ur ett miljömässigt hållbarhetsperspektiv. Om Region Gotland tar emot gåvan ställs helt andra krav på fastigheten på grund av lagar och regelverk, vilket riskerar att förändra Körsbärsgården och minska den miljömässiga hållbarheten. Att till exempel sätta in vattenspolade toaletter ger en enorm ökning av vattenanvändning, något som inte går i linje med Region Gotlands

miljömål. Det är heller inte säkerställt att en ny brunn och vattentillgången kan möta hela det behovet.

3.3 Beräknade uppstartskostnader fastighet

Vid en eventuell övergång till regionalt ägande, uppstår engångskostnader för att möta krav på offentliga fastigheter och Region Gotlands förvaltningsuppdrag.

Kostnaderna är uppskattade och har beräknats efter besök på plats. I detta har teknikförvaltningen försökt säkerställa en fullgod hantering av fastigheten, men det kan finnas behov som inte har uppmärksamats.

Priserna är uppskattade och beräknade enligt teknikförvaltningens erfarenhet. Allt behöver inte åtgärdas direkt, men bedömningen är att följande insatser krävs inom en treårsperiod.

3.3.1 Beskrivning av behov uppstart

Det krävs en utbyggnad av en tillgänglig toalett, RWC samt nybyggnad av nya toaletter. Då bygglov söks, kommer det att krävas att toaletten uppfyller samtliga nya krav. Det behövs också tillgänglighetsanpassningar på området. I samband med det krävs också framtagande av handlingar, ritningar m m. Kostnader för detta beräknas uppgå till totalt 2,5 mnkr.

Avloppssystem behöver installeras och ny brunn borras. Beräknad kostnad är 3,3 mnkr.

En genomgång av utemiljöerna krävs för att möjliggöra löpande drift, vilket beräknas kosta 45 tkr.

En installation av brandlarm, passersystem, utrymningslarm samt uppkoppling beräknas kosta 0,85 mnkr.

På sikt krävs utbyte av armaturer till LED. Relationshandlingar behöver också upprättas. Kostnaden beräknas till 0,55 mnkr.

3.3.2 Sammanfattning engångskostnader

De insatser som har beräknats av teknikförvaltningen inför ett övertagande sammanfattas i tabellen nedan.

| Typ | Kostnad, tkr | Förklaring |
|-------------------|--------------|---|
| Byggnader/allmänt | 2 500 | RWC, nybyggnad toaletter, tillgänglighetsanpassningar. |
| VA | 3 300 | Avloppssystem, brunn. |
| Park | 45 | Utemiljö. |
| Larm/Styr | 850 | Brandlarm, passersystem, utrymningslarm samt uppkoppling. |
| El | 550 | Utbyte till LED, relationshandlingar. |
| Totalt | 7 245 | Engångskostnader/investeringar |

3.4 Beräknade kostnader för årlig drift

Kostnader för årlig drift har beräknats av Teknikförvaltningen utifrån fastighetens storlek och läge. En kostnadsdrivande faktor är att fastigheten ligger långt bort från Region

Gotlands övriga fastigheter. Det innebär att det blir mycket restid när något behöver göras på plats, vilket i förlängningen kan innebära att det kommer finnas behov att ytterligare personal inom organisationen.

3.4.1 Beskrivning av behov drift

Löpande kostnader för fastighetsdriften såsom el, värme, abonnemang, försäkring, fastighetsskatt med mera beräknas kosta 300 tkr om året.

Behovet av personal för fastighetsskötsel är svårt att estimeras, men beräknas till 20 h/v året om inberäknat restid, vilket kostar 560 tkr. För skötsel av park ses behov av 8 h/v sommartid, vilket beräknas kosta 85 tkr om året.

Kostnader för planerat underhåll uppgår enligt beräkningar till 300 tkr/år och kapitalkostnaderna baserat på de investeringar som beskrivits tidigare landar på 600 tkr/år.

De insatser som har beräknats för årlig drift sammanfattas i tabellen nedan.

| Typ | Kostnad, tkr | Förklaring |
|----------------------------|--------------|--|
| Fastighetsdrift | 300 | El, värme, abonnemang m m. |
| Personal fastighetsskötsel | 560 | 20 h/v året om. |
| Personal park | 85 | 8 h/v sommartid. |
| Planerat underhåll | 300 | Enligt underhållsplan |
| Kapitalkostnader | 600 | Baserat på de initiala investeringarna. |
| Totalt | 1 845 | Årlig kostnad fastighetsdrift, inkl personal |

4. Verk

I överlåtelsen av fastigheten ingår även ett antal verk som antingen är fast monterade eller bedöms vara verksamhetsnära på annat sätt. Denna rapport innehåller en första översikt av befintliga verk som kan ingå för att ge en bild av gåvans omfattning.

Om en överenskommelse om fastighetens och verksamhetens överlåtelse sluts, krävs att en utförlig verkslista upprättas. Verken blir då också en del av Region Gotlands konstsamling, varpå registrering behöver ske och vårdbehov fastställas.

4.1 Verk som kan följa med fastigheten

För samtliga verk kan det krävas att konstnärerna kontaktas och inkluderas i processen, i enlighet med *Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk*. Om det saknas dokumentation gällande gåvorna, det vill säga skriftliga överenskommelser mellan konstnären och mottagaren, krävs ett utredningsarbete med juridiskt stöd. Resurser för detta finns inte inom Region Gotlands organisation, så till detta krävs att externa resurser tillförs.

4.1.1 Verk som kan följa med

Ett flertal skulpturer, installationer i paviljonger, inredda rum i konstgalleriet och lösa verk beskrivs ingå i gåvan. En preliminär lista över dessa ses nedan.

Lista över verk som kan medfölja:

Tage Andersen, Toppen – skulptur (konformad av trä på järnställning)
Akiko Horio – baksida/utomhus (rödmålad stål)
Tove Adman installation (bord, bänk, ett träd diverse betongföremål på bordet)
Lars Olov Loeld, Gåvobringerska, och Fånga daggen (skulpturer i stål respektive sten)
Michele Iodici, Migrazioni (verk i stål och trä)
Bengt Carling, Ståvila – krävs en kontakt men kan ingå
Björn Erling Evensen – ett hundratal verk som vid inventering betraktas som "museala" kan ingå. Därutöver finns 18 privata verk vilka till del kan ingå.
Evensen Ateljé (inredd efter en del av Evensens egen ateljé som under hans sista år fanns i Visby)
Lars Olov Loeld Ateljé (utformade som installation av Loeld för rummet år 2013)
Draglådor inredda av konstnärerna kan i huvudsak ingå i donationen. Klara Kristalova och Helene Billgrens draglådor är dock depositioner
Sadaharu Horio Squares – inrett bemålat rum med trässkulptur samt Ett antal lösa skulpturer, målningar utförda av honom och det japanska konstnärskollektivet KUKI under deras vistelse på Körsbärgsgården 2014 cirka 150-200 verk.

Eventuellt följa med:

Verk från avgångselever från Kungliga Konsthögskolan och Konstfack
Siri Carléns inredda rum väggarna bemålade av konstnären och med installation
Björn Erling Evensen Varthän, kortén
Sivert Lindblom Väktare, järn – gåva som saknar gåvobrev



Bildtext: Från vänster –
Fossil av Bernt Helleberg,
Toppen – Tage
Andersen, Varthän –
Björn E. Evensen.
Foto: Karin Leoson

4.1.2 Stiftelsens och vänföreningens verk

Ett antal verk ägs också av stiftelsen respektive vänföreningen. Några av dem är starkt förknippade med Körsbärgsgården, såsom konstverket vid entrén och Siri Carléns färgglada skulpturer. Om en överenskommelse om fastighetens överlåtelse görs, krävs en dialog med dessa organisationer om hur dessa verk fortsatt kan tillgängliggöras för verksamheten.

Stiftelsens:

| | | |
|------------------|--------------------------|--|
| Björn E Evensen | Gateway, målat stål | 1 500 000 värderad Mårten Castenfors |
| Berndt Helleberg | Fossil, målad glasfiber | 50 000 egen uppskattning |
| Eva Lange | Lilla Stjälken, gips | 1 020 000 donationsbrev 150505 |
| | Stora Stjälken, gips | |
| | Blomman, gips | |
| | Cantare, gips | |
| | Ryggraden, alabaster | |
| | Stor Tulpan, kol på gips | |
| Evert Lindfors | Van Gogh, bränd lera | 55 000 prislista utställning 2016 |
| Siri Carlén | Gänget, målad glasfiber | stöd från vänförening, crowdfunding, enskilda och familjen |

Familjens:

| | | |
|-----------|---------------------|-----------------------------------|
| Eva Lange | Vallmo, alabaster | 80 000 prislista utställning 2014 |
| Eva Lange | L'anello, alabaster | 16 000 prislista utställning 2014 |

Vänföreningens:

| | | |
|------------------------------|-------------|----------|
| 20132-2 Gustav o Ulla Kraitz | Kontrapunkt | 159 375 |
| 2014-65 Hertha Hillfon | Freja | 19 600 |
| 2018-37 Anna Bjerger | Bord | 40 000 |
| 2019-12 Anna Bjerger | Kuben | 40 000 |
| 2020 Simka | Hus | Donation |
| Karin Lind - Signe | | |

Under 2021 bidrog föreningen med 70 000 till Stiftelsen vidförverkligandet av Siri Carléns skulpturgrupp "Gänget"



Bildtext: Gateway, B E Evensen (vänster) och skulpturer av Siri Carlén (nedan), båda ägs av stiftelsen. Foto: Karin Leoson.



4.1.3 Verk möjliga att köpa

Några av verken kan säljas till Region Gotland, men medföljer ej i fastigheten.

Lista över verk som kan köpas av Region Gotland:

Maria Miesenberger Stilla- Stående- ca 740 tkr

Cajsa von Zeipel Cnnstitutionel, Congressional , Containerboard- får köpas, minst 340 tkr

Cajsa von Zeipel Dog -samsonite 300 tkr

Pure Eviil Gatukonst från London iaviljongutförd av konstnären enligt ritning från Unabomber's Cabin 120 tkr

Sivert Lindbloms kruka - ca 140 tkr

Fredrik Wretman Half Big Foot- stor kopparfot - behöver värderas.

Stina Lindholm - 3 bänkar i betong kan- köpas för Stinas pris

Klara Kristalova Björkflickan och Flicka i spegel cirka 500 000

Ägarnas medskick är att crowd funding alternativt brev till stödföreningsmedlemmar borde övervägas så att samlingen förblir intakt.

Noteras bör att inköp till Region Gotlands konstsamling sker enligt mål och riktlinjer för konstsamlingen.

4.2 Förvaltning av konst

De verk som skänks eller inköps till Region Gotland, skulle komma att ingå i Region Gotlands konstsamling. Förvaltningsuppdraget ligger idag hos Gotlands Museum.

Om överenskommelse om gåvan sker, krävs en utökad utredning kring verken, till exempel värdering, bedömning av skick och kostnader för dessas förvaltning. Resurser för detta finns inte inom Region Gotlands organisation och budget, vilket innebär att medelstilldelning för extern kompetens krävs.

Björn Erling Evensens verk finns fotograferade och redovisade till material och storlek samt med donationsbrev. Övriga inköpta verks finns fotograferade och redovisade efter inköpsår. De flesta gåvor, donationer har enligt uppgift från ägarna medföljande brev.

Ett särskilt larmat och tempererat rum för lagring finns i konsthallen och ett ouppvämt larmat rum i anslutning till skulpturgalleriet i parken om förvaring övervägs på plats.

5. Verksamhet

I den inkomna skrivelsen beskriver ägarna ett önskemål om att Region Gotland ska tillse att det finns minst 2,5 heltidstjänst i verksamheten under en tidsperiod på minst 10 år. De önskar att verksamheten i Region Gotlands regi startar 2026.

Regionstyrelseförvaltningens beredning av en regional verksamhet i Körsbärsgården utgår ifrån de behov och målsättningar som beskrivs i Vårt Gotland 2040, Kulturplan 2025-2028 och Region Gotlands besöksnärlingsstrategi.

5.1 Inriktning

För en fortsatt verksamhet i linje med ägarnas intentioner och önskemål, behöver Körsbärsgården omfatta såväl konsthall som pedagogisk verksamhet. Arbetet med arkitektur och natur skulle kunna tas vidare i utvecklingsarbete på området gestaltad livsmiljö.

Utgångspunkten för en regional drift av Körsbärsgården skulle vara de regionala kulturpolitiska målen. De behov som lyfts i Kulturplan 2025-2028 och som Körsbärsgården främst kan tänkas möta är:

- stärka strukturellt svaga områden
- verksamhetsanpassade lokaler för bild och form och konstöverskridande samarbeten
- stärkta förutsättningar för konstnärligt skapande, hög kvalitet och professionell utveckling
- utökad fritidsverksamhet för barn och unga
- bidra till miljömässigt hållbar samhällsutveckling

Om verksamheten skulle drivas i regional regi krävs en verksamhetsutveckling mot regionala mål och anpassning av innehåll till identifierade behov. Exempelvis kan det handla om utveckling för att inkludera fler gotländska aktörer, möjliggöra residensverksamhet eller finna samverkansmöjligheter för konstpedagogisk verksamhet. Det arbetet måste i så fall kunna ske utan band till tidigare verksamhet.

5.2 Ekonomiska behov verksamhet

Utöver drift och underhåll av fastigheten behövs resurser till verksamheten i form av:

- Konstnärlig verksamhetsledning
- Pedagogisk verksamhet och bemanning sommartid
- Utställningskostnader och skötsel av konst
- Drift och underhåll fastighet
- Ev drift av café

Verksamheten kan bedrivas huvudsakligen sommartid, d.v.s.juni-augusti, med möjlighet till förlängd säsong helgtid. Tjänsteutrymmen beräknas delvis året om, men med fokus till öppettiderna.

Caféverksamheten har abonnerats ut fram till och med 2023. I denna rapport beskrivs behoven utifrån denna lösning.

| Personal | Tjänsteutrymme | Behov, tkr |
|--------------------------------|----------------|------------|
| Konstnärlig verksamhetsledning | 50 % | 460 |
| Pedagog och bemanning | 200 % | 1 400 |
| OH | 2,5 x 60 tkr | 150 |

| | | |
|-------|-------|-------|
| SUMMA | 250 % | 2 010 |
|-------|-------|-------|

Utöver kostnader för personal ses också behov av verksamhetsmedel för utställningskostnader, arvodering, resor, administration, inköp och kostnader för förvaltning av konst.

| Verksamhetsmedel | Specifikation | Behov |
|------------------|--|---------|
| Totalt | Utställningskostnader, administration, förvaltning m m | 700 tkr |
| SUMMA | | 700 tkr |

En hyreskostnad har inte kunnat beräknas än, eftersom den beror på vad som investeras i fastigheten med mera. I denna kostnadsberäkning lyfts därför teknikförvaltningens kostnadsestimering som uppskattning av hyreskostnad.

Verksamheten beräknas också kunna generera intäkter från entréavgifter och café. En uppskattning av möjliga intäkter har gjorts utifrån Körsbärgsgårdens årsbokslut (entréavgifter på 250-500 tkr) samt uppgift om tidigare arrende för café om 50 tkr.

| Behov, totalt | För | Kostnad, tkr |
|--------------------|---|--------------|
| Personal | Årlig kostnad beräknad enligt ovan | 2 010 |
| Verksamhetsmedel | Utställningskostnader, arrangemang, arvoden, resor m m. | 700 |
| Hyreskostnader | Baserad på beräkning av driftskostnader fastighet | 1 845 |
| Beräknade intäkter | Entréavgifter och arrende för café | - 300 |
| SUMMA | Årligt behov drift, estimerat | 4 255 |

Utöver kostnaderna ovan kan också behov av medel uppstå i samband med eventuella förvärvanden av verk ur den befintliga samlingen. Ägarnas önskemål är att samlingen förblir intakt.

Kostnaderna för detta går inte att estimeras men konstateras kan att de inte ryms inom befintlig budget ovan eller inom budget för inköp till Region Gotlands konstsamling. Noteras bör också att eventuella inköp skulle ske enligt Mål och riktlinjer för Region Gotlands konstsamling.

5.3 Organisatorisk tillhörighet

I dagsläget är det stiftelsen som har drivit verksamheten, men om gåvan tas emot behöver den framtida driften utgå ifrån Region Gotlands behov och förutsättningar.

Förhållandet till stiftelsen och vänföreningen behöver därför utredas om gåvan aktualiseras.

Det finns flera möjligheter att driva och organisera Körsbärgsgårdens verksamhet i regional regi. Befintliga organisationer som skulle kunna få uppdraget att driva verksamheten är Gotlands Museum, inom det regionala konstuppdraget eller Konst och form på Gotland, inom uppdraget som resurscentrum. Båda verksamheterna ser möjlighet att ta emot ett sådant uppdrag om resurser för drift tillförs.

Körsbärgsgården skulle också kunna vara en egen organisation, antingen en stiftelse eller ett aktieföretag. I så fall krävs ett arbete med att utreda förutsättningarna för det.

Bortsett från tids- och erfarenhetsaspekterna, finns olika för- och nackdelar med de olika alternativen. Dessa listas i tabellen nedan.

| Aktiebolag eller stiftelse | Inom Gotlands Museum | Inom Konst och form på Gotland |
|--|---|---|
| MÖJLIGA FÖRDELAR | MÖJLIGA FÖRDELAR | MÖJLIGA FÖRDELAR |
| <ul style="list-style-type: none"> + Självständighet. + Tydlighet i avgränsningar. + Eventuellt ökad affärsmässighet i ett aktiebolag. | <ul style="list-style-type: none"> + Har huvudansvar för konstområdet inom kultursamverkansmodellen. + Har befintlig personal med kompetens inom bildkonst, pedagogik och marknadsföring. + Är en kompetent och pålitlig aktör. + Synergieffekter, t ex med att förlänga säsongen för utställningar genom att de flyttas mellan Visby och Sundre. + Konstuppdraget kan berikas med kulturarvsaspekter. + Har verksamhet och fastigheter över hela Gotland, platsen ligger inte långt från närmaste befintliga verksamhet. | <ul style="list-style-type: none"> + Är en resurs- och främjandeorganisation för hela bild-, form- och slöjdområdet, även fria professionella aktörer. + Har befintlig personal med kompetens att driva konsthall inkl marknadsföring. + Halvtidstjänsten som ledare för Konst och form kan kombineras med halvtid konstnärlig ledare Körsbärgsgården. + Är en samarbetsorganisation för Region Gotland och Gotlands Museum. + Hyra för intern verksamhet. + Möjlig utställningslokal inom för lokala konstnärer. + Högsäsong för Körsbärgsgården är lågsäsong för Konst och form. + Fler kulturområden kan tillgodose enligt organisationens uppdrag, bild, form, slöjd, gestaltad livsmiljö, offentlig konst m m. |
| MÖJLIGA NACKDELAR | MÖJLIGA NACKDELAR | MÖJLIGA NACKDELAR |
| <ul style="list-style-type: none"> – Stiftelseformen kräver att kapital avsätts till stiftelsen för framtida drift.* – Stiftelseformen har låg insyn, demokratisk och ekonomisk utmaning. – Oklart förhållande till den nuvarande stiftelsen. – Stiftelseformen ger högre kostnader, kan inte dra av moms. – Aktiebolag har krav på marknadsmässighet.** – Kraven på uppföljning från Region Gotland ökar. | <ul style="list-style-type: none"> – Har ett stort arbete framför sig med utveckling av Konstmuseet. – Hyra för extern verksamhet är högre. – Har högsäsong för Konstmuseiverksamheten samtidigt som Körsbärgsgårdens verksamhet bedrivs (maj-okt). – Styr av museilagen. | <ul style="list-style-type: none"> – Är i uppstarts-/utvecklingsfas. |

*Att tillskapa en ny stiftelse är förknippat att kapital avsätts för stiftelsens framtida drift. Den typen av stiftelse som till exempel Gotlandsmusiken är, en så kallad *anslagsstiftelse*, är en äldre form som inte längre kan bildas. Är en stiftelse väl bildad är det svårt att ändra den om exempelvis avsatta medel inte räcker.

**Bolagisering bör endast bli aktuell om verksamheten har en tydlig kundkrets som ger en stadig intäkt som kan finansiera hela verksamheten.

6 Ekonomi

Varken fastigheten eller verksamheten bedöms kunna hanteras inom befintlig ram. Det behöver därför tillskjutas medel om Körsbärgsgården ska tas emot och drivas i regional regi.

Beräkningarna om ekonomiska behov utgår ifrån de estimeringar som gjorts utifrån besöket i juni, dialog med ägarna samt erfarenheter från andra fastigheter och verksamheter. Inga kostnader för verksinköp har beräknats.

6.1 Ekonomiska behov 2026

Vid ett eventuellt mottagande av fastigheten och verksamhet finns vissa initiala investeringar på grund av krav för offentliga fastigheter. Det kommer också att krävas resurser för juridisk rådgivning gällande exempelvis organisering och upphovsrättsliga frågor gällande de verk som medföljer. En översyn av medföljande verk med bedömning av vårdbehov kommer också att krävas. En beräkning av kostnaderna kring detta kan ses nedan, men ytterligare kostnader kan tillkomma.

Därefter finns behov av årliga medel för verksamhetens drift. Ingen hyra har kunnat beräknas i denna beredning, varför beräkningarna utgår ifrån kostnadsbilden.

Regionstyrelseförvaltningen ser att det under 2026 kommer att krävas resurser fastighetsinvesteringar. En verksamhetsutvecklare behöver också anställas för fortsatt utredning och uppstart av verksamheten.

Att ha en fungerande verksamhet igång i regional regi redan sommaren 2026 blir svårt. Det är dock avgörande för verksamhetens fortlevnad att Körsbärgsgården inte håller stängt under 2026. En möjlighet är att avsätta medel i budget för drift och uppdra åt exempelvis stiftelsen att bedriva verksamhet inom denna ram. Ekonomisk ram för detta har beräknats utifrån tidigare ansökan om verksamhetsstöd från Körsbärgsgården om totalt 1,6 mkr i offentliga stöd.

Totalt beräknas det ekonomiska behovet vara 5 720 tkr vara 2026.

| Behov 2026 | För | Kostnad, tkr |
|-----------------------|--|--------------|
| Fastighet | Estimerad investerings- och övrig fastighetskostnad 2026 | 3 000 |
| Verksamhetsutveckling | 1 heltidstjänst under 2026 | 820 |
| Översyn verk | Registrering och bedömning av vårdbehov | 300 |
| Ev drift verksamhet | Med utgångspunkt från ansökan om verksamhetsstöd | 1 600 |
| SUMMA | Totalt behov 2026, estimerat | 5 720 |

6.2 Ekonomiska behov 2027 och 2028

Under 2027 och 2028 fortsätter investeringarna och verksamheten som helhet bedöms kunna vara igång. Beräknat ekonomiskt behov är 2027-2028 6 455 tkr per år.

| Behov 2027 och 2028 | För | Kostnad, tkr |
|---------------------|-----------------------------------|--------------|
| Fastighet | Fortsatta investeringar | 2 200 |
| Verksamhet | Enligt ovan | 4 255 |
| SUMMA | Totalt behov 2027-2028, estimerat | 6 455 |

6.3 Ekonomiska behov från 2029

Från 2029 bedöms fastigheten vara åtgärdad enligt plan. Då återstår beräknade kostnader för årlig drift om cirka 4 255 tkr.

| Behov 2029- | För | Kostnad, tkr |
|-------------|-------------------------------|--------------|
| Verksamhet | Enligt ovan | 4 255 |
| SUMMA | Totalt behov 2029-, estimerat | 4 255 |

6.4 Ekonomisk bedömningsgrund

Följande underlag för den ekonomiska bedömningen har beretts av ekonomiavdelningen. Underlaget utgår ifrån delårsrapport 1. En ny prognos tas fram i delårsrapport 2.

6.4.1 Nuläge

Den exceptionella ekonomiska situation som drabbat kommuner och regioner med lågkonjunktur, hög inflation och minskade statsbidrag har försämrat även Region Gotlands ekonomi. Regionfullmäktige beslutade att budgetera för en användning av resultatutjämningsreserven 2024 då de förväntade kostnadsökningarna för pensioner inte var möjliga att hantera i budgeten utan stora negativa effekter för verksamheterna.

Prognosen för årets resultat 2025 efter delår 1 på ett underskott på -59 mnkr enligt månadsrapporten från april. Det är långt ifrån det finansiella målet på ett resultat på 2 % av skatteintäkter och generella bidrag, vilket motsvarar cirka 150 mnkr.

Avgörande för att nå ekonomisk balans och en god ekonomisk hushållning framåt är att nämnderna klarar att hålla sina budgetar och att investeringsnivåerna blir lägre för att låneskulden inte ska öka för snabbt och för mycket.

6.4.2 Prognos 2026-2028

De ekonomiska konjunkturförutsättningarna för planperioden 2026-2028 är något mer gynnsamma än föregående period även om osäkerheten är fortsatt stor. Samtidigt finns ett omvärldstryck i form av klimatanpassning, förändrad demografi och säkerhet och beredskap som behöver hanteras även ekonomiskt.

Det budgeterade resultatet för Region Gotland 2026 är 75 miljoner kronor men i planen framåt visar prognoserna just nu att ytterligare besparingar kommer att krävas i verksamheten för att undvika underskott.

Det finansiella målet för låneskulden är att den högst får vara 15 procent av skatteintäkter och bidrag. Det motsvarar en låneskuld på cirka 1,1-1,2 mdkr. Med redan planerade investeringar enligt investeringsplan 2026-2030 kommer målet för låneskulden inte nås, vilket innebär att Region Gotland kommer att behöva prioritera hårt vilka investeringar som kan genomföras.

6.4.3 Ekonomiska styrdokument

Region Gotland har en policy för ekonomistyrning beslutad av regionfullmäktige.

Grundprinciperna för ekonomistyrningen är:

- Styrningen ska präglas av ett helhetstänkande vilket innebär att Region Gotlands bästa är överordnat de olika verksamheternas behov
- Ansvar och befogenheter är decentraliserade

- God ekonomisk hushållning är styrande
- Uppföljning och analys är en central del av styrningen
- Ordning och reda i den ekonomiska redovisningen är grunden för en god ekonomistyrning
- God redovisningssed ska tillämpas i alla led
- Vid konflikt mellan verksamhetens mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade verksamhetsmålen

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

God ekonomisk hushållning förutsätter att verksamheten rymms inom de ekonomiska ramarna. De ekonomiska ramarna utgör därmed en restriktion för verksamhetens omfattning.

6.4.3.1 God ekonomisk hushållning för Region Gotland

Den långsiktiga målbilden är att Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet, ha en stabil ekonomi och en ekonomisk buffert för oförutsedda händelser. Region Gotland ska arbeta med god framförhållning för att anpassa verksamheten till samhällsförändringar och medborgarnas behov.

De finansiella målen för Region Gotland syftar till att styra verksamheten så att god ekonomisk hushållning uppnås över tid.

6.4.3.2 Finansiella mål

1. **Årets resultat uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag**

Målet gäller för varje enskilt räkenskapsår och ska säkerställa att det finns marginaler för att hantera oförutsedda intäktsminskningar eller kostnadsökningar samt att skapa ett kassaflöde för finansiering av investeringar.

Ett budgeterat resultat på minst två procent är en förutsättning för att kunna finansiera investeringarna i den skattefinansierade verksamheten med egna medel.

2. **Självfinansieringsgrad av investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till minst 100 procent**

Det finansiella målet syftar till att den del av verksamheten som finansieras av skattemedel inte ska belastas av externa räntekostnader och att behovet av upplåning ska minimeras.

3. **Låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag**

Syfte med målet är att ha kontroll över låneskuldens utveckling och förbindra att skuldsättningen begränsar framtida generationers möjlighet att låna men syftet är även att begränsa risker förknippade med upplåning såsom ränterisk.

4. **Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska stärkas**

Genom att analysera soliditetens utveckling ges en bild av hur den ekonomiska ställningen utvecklas över tid. Syftet med soliditetsnyckeltalet är att beskriva regionens långsiktiga betalningsförmåga. En stärkt soliditet innebär att den ekonomiska ställningen har förbättrats och ger regionen en större handlingsfrihet framåt.

6.5 Bild- och formområdet, offentlig finansiering

Bild- och formområdet stöts av Region Gotland inom kultursamverkansmodellen och i övrig stödgivning. En mer omfattande beskrivning av bild- och formområdets finansiering ses i ärende RS 2025/1629, Uppdrag – Översyn av konstuppdraget.

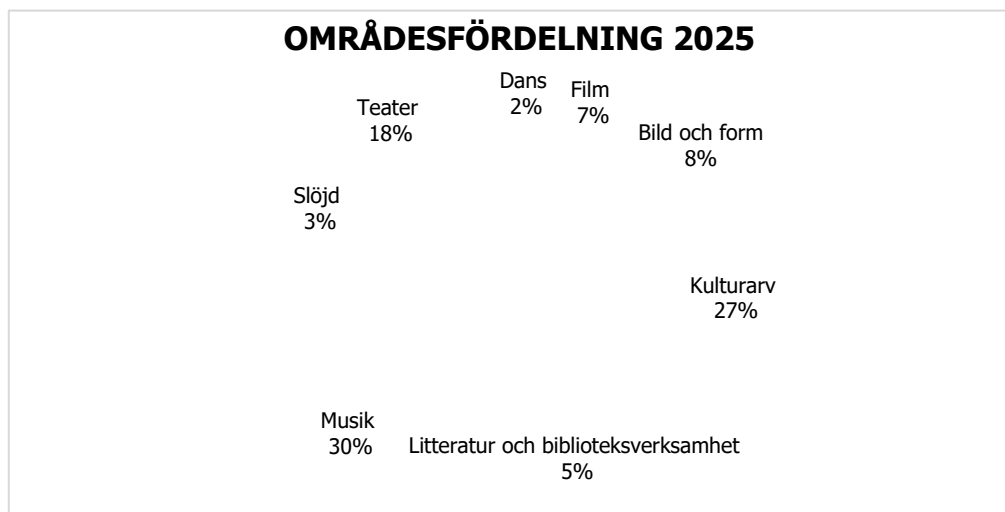
Nedan ses en kort beskrivning av hur den årliga medelsfördelningen påverkas inom kultursamverkansmodellen och totalt om Körsbärsgården drivs i regional regi.

6.5.1 Kultursamverkansmodellen

I fördelningen för 2025 gick 8 %, det vill säga ca 4,2 mnkr, till bild- och formområdet. I tabellen och diagrammet nedan åskådliggörs fördelningen för 2025. Minst får dans (2 %), slöjd (3 %), litteratur och biblioteksverksamhet (5 %) och film (7 %).

Bild- och formområdet inom kultursamverkansmodellen på Gotland har mycket god finansiering i jämförelse med nationella mått. Enligt Kulturrådets rapport ”På flera ben” ligger genomsnitt på den offentliga finansieringen för bild- och formområdet nationellt inom kultursamverkansmodellen på 1,4 % eller 2,5 % om alla museer som bedriver konstverksamhet inkluderas. I den senare siffran är det inte säkerställt att samtliga medel går till bild- och formområdet.

| Områdesfördelning KSM 2025 | kr | % |
|-------------------------------------|------------|------|
| Dans | 1 015 712 | 2% |
| Film | 3 755 562 | 7% |
| Bild och form | 4 218 631 | 8% |
| Kulturarv | 15 127 012 | 28% |
| Litteratur och biblioteksverksamhet | 2 869 537 | 5% |
| Musik | 16 651 542 | 30% |
| Slöjd | 1 463 812 | 3% |
| Teater | 9 861 692 | 18% |
| SUMMA | 54 963 500 | 100% |

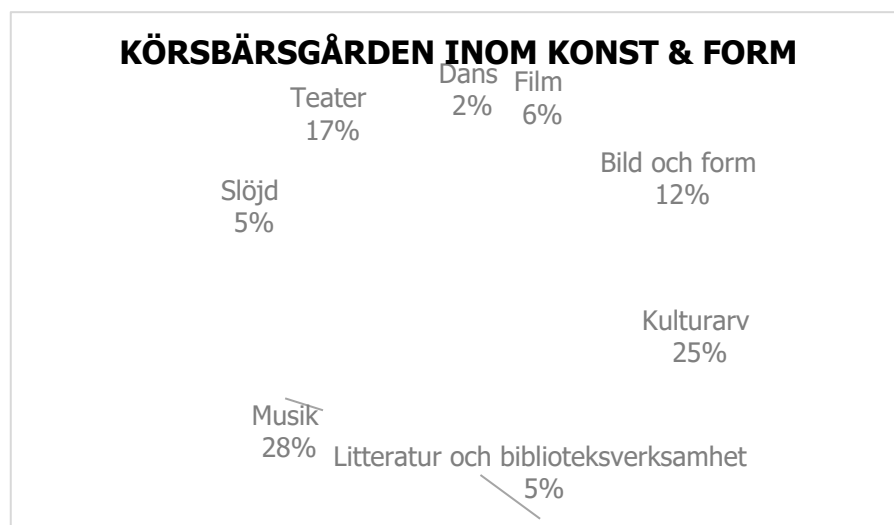


6.5.1.1 Utveckling med Körsbärsgården

Om 4,255 mnkr tillförs för Körsbärsgårdens årliga verksamhet och denna läggs inom Konst och form på Gotland, stärks två områden: Bild och form samt slöjd. Baserat på 2025 års fördelning innebär det att bild- och formområdet då omfattar ca 7,1 och slöjd omfattar ca 2,9 mnkr. Därmed går bild- och formområdet om teaterområdet i kultursamverkansmodellen på Gotland med 12 % av medlen och blir tredje största område och slöjd med 5 % går om det svagaste området dans.

Det skulle innebära en betydande satsning på bild-, form- och slöjdområdena. Denna måste vägas mot övrig planerad utveckling inom bild- och formområdet samt övriga behov av kulturutveckling.

| Områdesfördelning Körsbärsgården | kr | % |
|-------------------------------------|------------|-----|
| Dans | 1 015 712 | 2 |
| Film | 3 755 562 | 6 |
| Bild och form | 7 069 481 | 12 |
| Kulturarv | 15 127 012 | 26 |
| Litteratur och biblioteksverksamhet | 2 869 537 | 5 |
| Musik | 16 651 542 | 28 |
| Slöjd | 2 867 962 | 5 |
| Teater | 9 861 692 | 17 |
| SUMMA | 57 838 500 | 100 |



7. Övriga bedömningsgrunder

7.1 Andra lösningar

Om den föreslagna gåvan inte tas emot av Region Gotland, finns andra möjligheter. Ägarna menar att fastigheten då kan läggas ut till privat försäljning. Om en köpare hittas kan kulturverksamheten och besöksmålet finnas kvar, eventuellt med större möjligheter till utveckling i det spår som ägarna har drivit verksamheten. Det är dock osäkert om en köpare kan hittas och i så fall när verksamheten kan vara igång.

Möjlighet finns också att gåvan kan erbjudas annan aktör, till exempel Föreningen Gotlands Fornvänner eller en annan organisation. Risken är dock att andra aktörer kan ha svårt att ta emot denna gåva, eftersom det saknas medel för årlig drift.

7.2 Målkoppling

Körsbärgsgårdens verksamhet berör flera av Region Gotlands mål på olika nivåer.

7.2.1 Vårt Gotland 2040

I den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 kan mottagande av gåvan sägas beröra två av de övergripande målen:

- **Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla.**
- **Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.**

Insatsen ses också kunna gå mot ett flertal av prioriteringarna i Vårt Gotland 2024:

- Främja hälsa, delaktighet och trygghet
- Säkra kompetensen
- Stimulera innovation och förnyelse
- Utveckla attraktionskraften
- Utveckla kulturen och ta tillvara kulturmiljöerna

7.2.2 Kulturplan 2025-2028

Konst, form och slöjdområdet har definierats som ett strukturellt svagt område på Gotland. Kulturplan 2025-2028 har därför mål gällande detta. Flera insatser för att stärka området har inletts, se ärende RS 2025/1629. Det finns inga skrivningar direkt riktade för Körsbärgsgårdens verksamhet, men gåvan kan ses beröra mål 1 och 2.

Mål 1 Strukturellt svaga områden stärks.

Infrastruktur samt samsyn kring organisation och ansvar inom kultursamverkansmodellen vidareutvecklas för områden som dans, konst, slöjd och form.

Mål 2 Fler verksamhetsanpassade lokaler är tillgängliga.

Fler verksamhetsanpassade lokaler tillgängliggörs för skapande och publikmöten, anpassade efter olika behov inom olika områden.

Mål och insatser i Kulturplan 2025-2028 knyter an till nationella kulturpolitiska mål och prioriteringar: det nationella självständighetsmålet, delaktighetsmålet och samhällsmålet. Kulturrådets strategiska utvecklingsområden som berörs är:

- ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur
- utveckla den regionala kulturella infrastrukturen

- insatser som leder till att fler invånare deltar i kulturlivet

7.2.3 Besöksnäringstrategi

I Regional Besöksnäringstrategi för Gotland mot 2030 är visionen för besöksnäringen:

Gotland ska upplevas som Sveriges mest hållbara och attraktiva resmål 2030

Vår mission är att skapa och främja en plats med starkt självförtroende, en plats som tar initiativ, är modig och ställer höga krav på hållbarhet. Vi tror på kraften i partnerskap och samhandling, för att med turism och besöksnäring som ett av flera verktyg, gemensamt utveckla och implementera hållbara lösningar för Gotlands natur, kultur, människor och djur, nu och för framtiden.

I besöksnäringstrategin står att ”kultur och kulturarv är viktiga grundförutsättningar för Gotlands attraktionskraft. Genom att ta tillvara befintlig kunskap finns en grund för att utveckla olika upplevelser av världsklass.”

Det mål som främst berörs av ärendet Körsbärsgården är:

Stärkt attraktivitet och ökad delaktighet

Utvecklingen ska ske i samspel mellan aktörer, boende och besökare:

- Ökad andel av gotlänningarna upplever att turism och besöksnäring bidrar till en ökad livskvalitet
- Ökad andel av besökarna upplever Gotland som ett hållbart resmål
- Ökad andel av besökarna är nöjda med sin Gotlandsvistelse (NKI)
- Ökat antal året-runt anställningar inom besöksnäringen

8. Bilagor

Ägarna har getts möjlighet att läsa beskrivningen av fastigheten och verksamheten. Deras återkoppling gällande fastigheten ur ett hållbarhetsperspektiv bifogas som en bilaga.

- Körsbärsgården – klimatsmart anläggning.